

Prekentekest: Matt 5,1-12

Da Jesus så folkemengden, gikk han opp i fjellet. Der satte han seg, og disiplene samlet seg om ham. Han tok til orde og lærte dem:

Salige er de som er fattige i ånden, for himmelriket er deres.

Salige er de som sørger, for de skal trøstes.

Salige er de ydmyke, for de skal arve jorden.

Salige er de som hungrer og tørster etter rettferdigheten, for de skal mettes.

Salige er de barmhjertige, for de skal få barmhjertighet.

Salige er de rene av hjertet, for de skal se Gud.

Salige er de som skaper fred, for de skal kalles Guds barn.

Salige er de som blir forfulgt for rettferdighets skyld, for himmelriket er deres.

Ja, salige er dere når de for min skyld håner og forfølger dere, lyver og snakker ondt om dere på alle vis.

Gled og fryd dere, for stor er lønnen dere har i himmelen.

Slik forfulgte de også profetene før dere.

Slik lyder det hellige evangelium.

Dåpen

Allehelgensdag. Alle, og så helgen. En dag for alle helgener. Allehelgensdag, en hvit dag i kirkeåret. Den hvite liturgiske fargen står for glede og renhet. Hvitt er også Kristus-fargen, likeså helgenfargen.

Allehelgensdag med dåp. Hva passer vel bedre enn dåp på denne hvite dagen i kirkeåret? Jeg synes dåp er det største og flotteste vi har i kirken. Det er masse forventninger og forberedelser. Mange har pyntet seg for å gå i kirken. Man vet det er en spesiell dag, en merkedag i barnets liv. De fleste bæres inn i dåpskjoler som er altfor lange. Vi skjønner symbolikken, barnet skal ha noe å vokse i. Man starter i dåpen på et kristenliv som skal vokse. Derfor disse upraktiske altfor lange kjolene.

Men også større barn døpes, iblant også ungdommer og voksne. Kristenlivet har en start og en fortsettelse uansett alder. Så er då også dåpen en paktinggåelse med Skaperen selv. Vi innvier våre liv til å høre sammen med Jesus. Han gjør oss til Guds barn, og vi blir hans søsken, han vår storebror og frelser. I kirkerommet er det en åpen himmel over denne hellige handlingen. Jesus er selv til stede og himmelen er så nær, så nær.

Selv i den grunne døpefonten er vi ute på dypt vann. Det får bære eller briste. Vi gjør et valg på vegne av våre barn. Ingen vet hva livet fører med seg. Som foreldre vil man det beste for barna, gi dem en trygg oppvekst og framtid – og skulle noe gå galt, så har vi løfte fra Jesus selv om å være nær og om å frelse for evigheten.

Barna får en mulighet til å vokse opp som kristne og må selv med årene avgjøre hva det blir til i fortsettelsen. Uten dåpen har de knapt denne muligheten, for kun unntaksvis kommer folk til tro senere i livet og ønsker dåp. I dag er det jubel og glede, selv om vi jo er så forsiktige i våre ytringsformer at jubelen knapt høres, så er den der innerst inne.

Sorgen og gleden

Allehelgensdag – også en dag man gjerne tenker på dem som har gått bort. Kanskje med sorg fordi det er kort tid siden, kanskje ting var vanskelig – noen har større avstand til det. Man tenker på dem som har gått foran – kanskje med takknemlighet for det livet de tross alt fikk, eller for de personene de var. Hvordan gikk det med dem i åndelig forstand skal tro? Regnes de med blant helgenene i dag?

Heldigvis er det ikke gitt noen av oss å forhåndsdomme mennesker etter deres liv. Vi har en nådig Gud for den som er under nåden. Det er i mange fall en trøst og en redning, men også en alvorlig sak til ettertanke. Allehelgensdag minner oss om den skaren av mennesker som har fullført livsløpet, som er bevart og har levd og dødd i troen på Jesus. Det er disse denne dagen er til for.

Vår halve nattverd-ring minner oss om at det er i tanken en annen halvdel et sted, usynlig for oss nå, men også den med nattverdgjester. Disse har, i likhet med oss, fått sine liv sammenføyd med Jesus, og som greiner på vintreet fått del i den samme sevjen fra stammen gjennom livet med Jesus, gjennom gudstjeneste og bønn, Guds ord og nattverd, gjennom levd liv i med- og motgang. Allehelgensdag vitner med sitt store alvor om at Jesus holder ord og at Jesus holder mål.

Allehelgensdag fokuserer på den hvite fargen og gleden. Det er som lyset i alle regnbuens farger, med all sin skjønnhet. Når dette fantastiske lysskuet samles i ett punkt, da blir det til sammen hvitt. Summen av alle farger som stråler mot oss er hvitt. Men tar vi de samme fargene og maler de oppå hverandre på et papir, da blir det bare svart. Denne hvite praktfulle dagen, som jo allehelgensdag er, minner oss også om dens motstykke – alvoret i at ikke alle regnes med blant dem som har fullført livsløpet i troen på Jesus som Frelser og Herre.

Selv om ikke livet i seg selv er svart-hvitt, men inneholder alle nyanser i farger og toninger, så blir det til sist et enten-eller for oss som lever i dag. Det står skrevet: «Det finnes ikke én som er rettferdig, ikke en eneste ... alle er kommet på avveier.» Rom 3,10f. (1Joh 1,8). Så umulig og bekmørkt er et hvert menneskes utgangspunkt.

Så kan vi spørre om et menneske i det hele tatt kan få en inngang i Guds himmel og finne frelse når alle som én er fortapt i seg selv. Svaret kjenner vi. Lyset skinner i mørket. «Menneskesønnen er kommet for å oppsøke det som var fortapt, og frelse det.» Luke 19,10. Derfor finnes det også håp så lenge man lar seg finne av Jesus. (Joh 1,12).

Salige er

Saligprisningene i dagens prekentekst gir håp til disipler som lar seg finne gjennom alle århundrer siden ordene lød for første gang. «Salige er de som er fattige i ånden, for himmelriket er deres. Salige er de som sørger, ... salige er de ydmyke, ... de som hungrer og tørster etter rettferdigheten, ... de barmhjertige, de rene av hjertet, de som skaper fred, de som blir forfulgt for rettferdighets skyld, for himmelriket er deres. Ja, salige er dere,» sier Jesus, «når de for min skyld håner og forfølger dere, lyver og snakker ondt om dere på alle vis. Gled og fryd dere, for stor er lønnen dere har i himmelen. Slik forfulgte de også profetene før dere.»

Foran Jesus var flokken av disipler samlet. Det var dem Jesus erklærte salig. De hadde fulgt ham i tykt og tynt. Jesus visste at livet deres kom ikke til å bli en dans på roser. Ikke bare det at et hvert liv innebærer medgang og motgang, men for disse kom en tilleggsdimensjon, en byrde som mange kristne, særlig i andre deler av verden i dag må bære, forfølgelsen for sin tros skyld.

Gjennom disse mange og verdifulle karaktertrekkene – de barmhjertige, de rene av hjertet, de som skaper fred, supplert med det vi snarere oppfatter som mangler – de fattige i seg selv, de som sørger, de som hungrer og tørster etter rettferdighet, så beskriver Jesus sine disipler til alle tider. Kort og godt sier han noe i Bergprekenen, som dagens prekentekst er hentet fra, om hva det innebærer å være disippel. Han forbereder på harde prøvelser, på mangelfull forståelse for kristne verdier i samfunn som prioriterer annerledes. Men gjennom utholdenhet i sorg, tålmodighet, med lengsel etter rettferdighet, skal hans disipler også få tilfredsstilt det de søker.

For noen skjer oppfyllelsen først i den himmelen Jesus lover dem som fullfører livsløpet i troen på sin Frelser og Herre. Det kommer en dag da hver tåre skal tørkes fra deres øyne, da døden ikke er mer og smerte og lidelse er borte for evig. (Åp 21,4).

Himmelen er ingen tankeflukt fra denne verden, for liksom å trekke seg tilbake og la være å ta ansvar. Tvert imot. Vissheten om det gode alle sant troende har i vente skal frigjøre til all god innsats i samfunn, hjem og menighet. Jesus erklærer salig i levende live. Det evige livet begynner her. Dette er vår verden. Dette er vår jord. Dette er våre liv. Det er her vi har vårt virke. Bibelen gir oss ingen holdepunkter for en senere mulighet. Det er nå vår evighet bestemmes ut fra den enkeltes relasjon til Jesus Kristus. Den rette relasjonen kalles tro og handler om tillit.

Det store paradokset er at vi lever i et fritt land, og i en tid med rike muligheter. Hva bruker vi så vår valgfrihet til? Paradokset blir tydelig for dem som flykter hit fra forfølgelse i andre land. De levde under tvang, men tidde ikke stille om sin kristne tro. Slektningers og venners vitnesbyrd om Jesus har kostet dem livet, mens mange som i vår kultur sympatiserer med den kristne tro knapt kan gå i kirken uten en synlig god grunn – hva ville naboene tenke? For mange har

ikke den kristne menigheten noen plass i ukeplanen. Ikke rart om de forfulgte tenker – mon tro en slik holdning er forenelig med den type disippelskap Jesus har kalt oss til?

I dag inviterer Jesus til nåde og en ny start ved sitt bord. Det offeret Jesus ga for våre synder er rikelig til stede i brødet og vinen. Du og jeg trenger det. La nattverden være en synlig bekreftelse på hva du vil med ditt liv.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.